KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2022/2114

2022 m. liepos 13 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1503 papildomas techniniais reguliavimo standartais, kuriais patikslinamas būsimų patirties neturinčių investuotojų į sutelktinio finansavimo projektus pirminis žinių patikrinimas ir gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimas

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937 ([1]), ypač į jo 21 straipsnio 8 dalies ketvirtą pastraipą,

kadangi:

(1) siekiant užtikrinti, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnyje nurodytą būsimų patirties neturinčių investuotojų pirminį žinių patikrinimą vykdytų suderintai, būtina nustatyti bendras vertinimo, ar ir kokios siūlomos sutelktinio finansavimo paslaugos yra tinkamos būsimiems patirties neturintiems investuotojams, taisykles;

(2) siekiant užtikrinti, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai įsitikintų, jog būsimi patirties neturintys investuotojai supranta su sutelktinio finansavimo investicijomis susijusios rizikos lygį, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų imtis pagrįstų veiksmų siekdami užtikrinti, kad iš būsimų patirties neturinčių investuotojų surenkama informacija būtų patikima ir tiksliai atspindėtų jų žinias, įgūdžius, patirtį ir finansinę padėtį, investavimo tikslus bei bendrą susijusios rizikos supratimą;

(3) investuotojai turėtų būti aiškiai ir vienodai informuojami apie riziką, kurią jie patirtų, jeigu nuspręstų investuoti į sutelktinio finansavimo paslaugas. Todėl sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų skelbti suderintą įspėjimą apie riziką būsimiems patirties neturintiems ir pirminio žinių patikrinimo neįveikusiems investuotojams, laikydamiesi konkrečių reikalavimų dėl to, kaip šis įspėjimas turėtų būti rodomas tokiems investuotojams;

(4) siekiant skatinti investuotojų apsaugą ir užtikrinti, kad būsimi patirties neturintys investuotojai tinkamai atliktų gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimą, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų savo interneto svetainėje paskelbti internetinę skaičiavimo priemonę, skirtą padėti būsimiems patirties neturintiems investuotojams modeliuoti savo gebėjimą prisiimti nuostolius. Tačiau, kadangi informacija, kurią tokioje internetinėje skaičiavimo priemonėje turi pateikti būsimi patirties neturintys investuotojai, yra neskelbtina, ši priemonė turėtų būti sukurta taip, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai negalėtų susipažinti su informacija, kurią pateikia būsimi patirties neturintys investuotojai, arba ją fiksuoti;

(5) siekiant užtikrinti, kad būsimų patirties neturinčių investuotojų internetinėje skaičiavimo priemonėje pateiktos informacijos nebūtų galima rinkti be aiškaus jų sutikimo, ši priemonė turėtų būti sukurta taip, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai negalėtų pakeisti būsimų patirties neturinčių investuotojų atlikto modeliavimo rezultatų arba kištis į juos. Be to, siekiant apsaugoti būsimus patirties neturinčius investuotojus ir visų pirma suteikti jiems galimybę patikrinti, ar jų pateikta informacija yra teisinga ir tiksli, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai neturėtų gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimo rezultatų rinkti tiesiogiai, bet tik tada, kai būsimi patirties neturintys investuotojai mano, kad modeliavimo rezultatai tinkamai atspindi jų gebėjimą prisiimti nuostolius, ir tais rezultatais pasidalija savanoriškai;

([1]) OL L 347, 2020 10 20, p. 1.

(6) siekiant užtikrinti, kad gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimas būtų lankstus, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų gebėti pasiūlyti būsimiems patirties neturintiems investuotojams galimybę modeliuoti savo gebėjimą prisiimti nuostolius kitu būdu, nenaudojant internetinės skaičiavimo priemonės, su sąlyga, kad tokia galimybė suteikiama kartu su sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjų interneto svetainėje pateikta internetine skaičiavimo priemone;

(7) siekiant užtikrinti suderintą požiūrį į būsimų patirties neturinčių investuotojų gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimą, turėtų būti nustatytos taisyklės, kaip reikėtų apskaičiuoti būsimų patirties neturinčių investuotojų grynąją vertę, remiantis jų metinėmis pajamomis, visu likvidžiuoju turtu ir metiniais finansiniais įsipareigojimais;

(8) atsižvelgiant į su skirtingais metodais susijusią riziką ir galimas neigiamas tokių skirtumų pasekmes būsimų patirties neturinčių investuotojų gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimo prasmingumui, tikslinga pakankamai išsamiai nurodyti, kaip turėtų būti apskaičiuojamas kiekvienas komponentas, naudojamas apskaičiuojant grynąją vertę, ir nustatyti vieną įvairių komponentų vertinimo datą;

(9) šis reglamentas grindžiamas techninių reguliavimo standartų projektais, kuriuos glaudžiai bendradarbiaudama su Europos bankininkystės institucija parengė ir Komisijai pateikė Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija;

(10) Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija surengė atviras viešas konsultacijas dėl techninių reguliavimo standartų projektų, kuriais grindžiamas šis reglamentas, išanalizavo galimas su jais susijusias sąnaudas ir naudą ir paprašė, kad pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1095/2010 37 straipsnį įsteigta Vertybinių popierių ir rinkų suinteresuotųjų subjektų grupė pateiktų savo rekomendaciją ([2]);

(11) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ([3]) 42 straipsnio 1 dalimi, buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis 2022 m. birželio 1 d. pateikė nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Sutelktinio finansavimo paslaugų tinkamumo vertinimas

1. Pagal Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 1 dalį vertindami, ar siūlomos sutelktinio finansavimo paslaugos yra tinkamos būsimiems patirties neturintiems investuotojams ir kurios iš šių paslaugų yra tinkamos, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į šiuos aspektus:

a) ar būsimas patirties neturintis investuotojas turi reikiamos patirties ir žinių, kad apskritai suprastų su investicijomis susijusią riziką;

b) ar būsimas patirties neturintis investuotojas turi reikiamos patirties ir žinių, kad suprastų riziką, susijusią su sutelktinio finansavimo platformoje siūlomų rūšių investicijomis.

2. Taikydami 1 dalies b punktą sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai įvertina, kaip būsimas patirties neturintis investuotojas supranta, kas yra sutelktinio finansavimo paslauga ir kokia yra su ja susijusi rizika.

([2]) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 84).

([3]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

2 straipsnis

Informacija, kurios turi būti prašoma pagal Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 2 dalį

1. Informacija, kurios sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turi prašyti būsimų patirties neturinčių investuotojų ir kuri susijusi su jų patirtimi ir bendru su investavimu susijusios rizikos supratimu, kiek tai tinkama atsižvelgiant į siūlomos sutelktinio finansavimo paslaugos pobūdį, mastą ir sudėtingumą bei numatomų investicijų rūšį, apima:

a) investicinių paslaugų ir finansinių investicijų rūšis, su kuriomis yra susipažinęs būsimas patirties neturintis investuotojas;

b) būsimo patirties neturinčio investuotojo ankstesnių sandorių dėl perleidžiamųjų vertybinių popierių, sutelktinio finansavimo tikslais naudojamų priemonių arba paskolų, įskaitant veiklą ankstyvuoju arba plėtros etapu, pobūdį, apimtį ir dažnumą ir laikotarpį, kuriuo tie sandoriai buvo įvykdyti;

c) būsimo patirties neturinčio investuotojo išsilavinimą ir profesiją arba atitinkamą ankstesnę profesiją, įskaitant bet kokią profesinę patirtį ar įgūdžius, įgytus sutelktinio finansavimo investicijų srityje.

2. Informacija, kurios turi prašyti sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai ir kuri susijusi su būsimų patirties neturinčių investuotojų investavimo tikslais, tam tikrais atvejais atsižvelgiant į siūlomos sutelktinio finansavimo paslaugos rūšį, apima:

a) informaciją, susijusią su numatomu būsimų patirties neturinčių investuotojų investicijų laikymo laikotarpiu;

b) būsimų patirties neturinčių investuotojų rizikos profilį ir jų prioritetus, susijusius su investicijų tvarumu;

c) būsimų patirties neturinčių investuotojų investavimo tikslus.

3. Vertindami būsimų patirties neturinčių investuotojų finansinę padėtį, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 5 dalyje nurodyto modeliavimo rezultatus.

3 straipsnis

Pagal Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 2 dalį prašomos informacijos patikimumas

1. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai imasi pagrįstų veiksmų siekdami užtikrinti, kad informacija, surinkta iš būsimų patirties neturinčių investuotojų pagal Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 2 dalį, būtų patikima ir tiksliai atspindėtų būsimų patirties neturinčių investuotojų žinias, įgūdžius, patirtį ir finansinę padėtį, investavimo tikslus ir bendrą susijusios rizikos supratimą.

2. Taikydami 1 dalį sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai imasi šių veiksmų:

a) informuoja būsimus patirties neturinčius investuotojus apie tikslios ir naujausios informacijos teikimo svarbą;

b) užtikrina, kad informacijai rinkti naudojamos priemonės atitiktų tų būsimų patirties neturinčių investuotojų tikslus ir būtų tinkamai parengtos naudoti tiems būsimiems patirties neturintiems investuotojams;

c) užtikrina, kad būsimiems patirties neturintiems investuotojams užduodami klausimai būtų suprantami ir pakankamai tikslūs, kad būtų galima surinkti informaciją, tinkamai ir tiksliai atspindinčią būsimų patirties neturinčių investuotojų padėtį.

4 straipsnis

Įspėjimas apie riziką pagal Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 4 dalį

1. Teikdami Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 4 dalyje nurodytą įspėjimą apie riziką, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai neskatina būsimų patirties neturinčių investuotojų investuoti.

2. 1 dalyje nurodytame įspėjime apie riziką pateikiamas šis tekstas:

„*Investuodami į sutelktinio finansavimo projektą rizikuojate prarasti visus investuotus pinigus*“.

3. 1 dalyje nurodytas įspėjimas apie riziką būsimiems patirties neturintiems investuotojams turi būti lengvai įskaitomas ir pateikiamas pastebimoje sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjų interneto svetainės vietoje.

4. Langas, kuriame rodomas 1 dalyje nurodytas įspėjimas apie riziką, turi būti matomoje vietoje ir likti matomas sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjų interneto svetainėje tol, kol būsimi patirties neturintys investuotojai patvirtina, kad gavo šį įspėjimą ir jį suprato.

5 straipsnis

Gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimas naudojant internetinę skaičiavimo priemonę

1. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai savo interneto svetainėje pateikia internetinę skaičiavimo priemonę, kurią naudodami būsimi patirties neturintys investuotojai gali modeliuoti savo gebėjimą prisiimti nuostolius.

2. Naudojant 1 dalyje nurodytą internetinę priemonę, remiantis Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 5 dalies a, b ir c punktuose nurodyta informacija, kurią pateikia patirties neturintis investuotojas, yra apskaičiuojamas būsimų patirties neturinčių investuotojų gebėjimas prisiimti nuostolius.

3. 1 dalyje nurodytą internetinę priemonę turi būti lengva naudoti ir neturi būti reikalaujama, kad būsimi patirties neturintys investuotojai atliktų kitas užduotis, kurios nėra susijusios su Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 5 dalies a, b ir c punktuose nurodytos informacijos pateikimu.

4. 1 dalyje nurodytoje internetinėje priemonėje modeliavimo rezultatas pateikiamas taip, kad jis būtų aiškus ir suprantamas būsimiems patirties neturintiems investuotojams.

5. 1 dalyje nurodyta internetinė priemonė kuriama taip, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai neturėtų galimybių gauti arba fiksuoti informacijos, kurią pagal 3 dalį pateikia būsimi investuotojai, arba keisti 4 dalyje nurodyto modeliavimo rezultato ar kištis į jį. Tačiau internetinėje priemonėje gali būti numatyta funkcija, kurią naudodami būsimi patirties neturintys investuotojai modeliavimo rezultatą galėtų perduoti sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjui.

6 straipsnis

Gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimo priemonės, naudojamos kartu su internetine skaičiavimo priemone

Be 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos internetinės priemonės, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai būsimiems patirties neturintiems investuotojams gali siūlyti galimybę modeliuoti savo gebėjimą prisiimti nuostolius taikant kitą metodą, su sąlyga, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjas būsimiems patirties neturintiems investuotojams pateikia tinkamą informaciją apie tokį metodą, naudojamą gebėjimui prisiimti nuostolius modeliuoti.

7 straipsnis

Būsimo patirties neturinčio investuotojo grynosios vertės apskaičiavimas

Atliekant Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 5 dalyje nurodytą modeliavimą būsimų patirties neturinčių investuotojų grynoji vertė apskaičiuojama pagal šią formulę:

Grynoji vertė = (grynosios metinės pajamos) + (visas likvidusis turtas) – (metiniai finansiniai įsipareigojimai)

8 straipsnis

Grynosios metinės pajamos

1. 7 straipsnyje nustatytoje formulėje nurodytos grynosios metinės pajamos apskaičiuojamos kaip visos metinės pajamos, kurias patirties neturintis investuotojas gauna atskaičius susijusias išlaidas ir rinkliavas, socialines įmokas ir mokesčius.

2. Taikant 1 dalį, visos metinės pajamos yra visų darbo pajamų, palūkanų už banko indėlius ar kitas skolos priemones, dividendų išmokų arba pajamų iš nekilnojamojo turto suma, kai:

a) darbo pajamos apima darbo užmokestį, bedarbio išmokas ir pensijų išmokas, kurias gavo patirties neturintis investuotojas, išskyrus išimtinius mokėjimus;

b) palūkanos už banko indėlius ar kitas skolos priemones apima mokėjimus už banko indėlius arba kitas skolos priemones, kuriuos per praėjusius kalendorinius metus gavo patirties neturintis investuotojas, išskyrus išimtinius mokėjimus;

c) dividendų išmokos apima mokėjimus, kuriuos būsimas patirties neturintis investuotojas gavo, nes turėjo kolektyvinio investavimo subjekto akcijų ar investicinių vienetų arba kitų nuosavybės priemonių, išskyrus bet kokį kapitalo prieaugį, gautą pardavus visą tokį priemonių paketą arba jo dalį;

d) pajamos iš nekilnojamojo turto apima visus mokėjimus, gautus už nekilnojamojo turto nuomą, išskyrus kapitalo prieaugį, gautą pardavus visą tokį nekilnojamąjį turtą arba jo dalį.

9 straipsnis

Visas likvidusis turtas

1. 7 straipsnyje nustatytoje formulėje nurodytas visas likvidusis turtas apskaičiuojamas kaip visų pinigų, kuriuos patirties neturintis investuotojas turi taupomosiose ir einamosiose sąskaitose, ir toliau nurodyto turto, kurį galima lengvai ir greitai paversti grynaisiais pinigais, vertės suma:

a) taupymo produktų, kuriuos galima paversti grynaisiais pinigais ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų;

b) finansinių priemonių, dėl kurių deramasi reguliuojamoje rinkoje, apibrėžtoje Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/65/ES ([4]) 4 straipsnio 1 dalies 21 punkte;

c) kolektyvinio investavimo subjektų, siūlančių išpirkimo teises bent kartą per savaitę, akcijų ir investicinių vienetų.

([4]) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

2. Toliau nurodytas turtas nelaikomas likvidžiuoju turtu:

a) nekilnojamasis turtas;

b) sumos, mokamos pensijų sistemai profesinių pensijų kaupimo tikslais;

c) įmonių akcijos, kurios negali būti laisvai išperkamos ar perleidžiamos, įskaitant ankstesnes sutelktinio finansavimo investicijas.

10 straipsnis

Metiniai finansiniai įsipareigojimai

7 straipsnyje nustatytoje formulėje nurodyti metiniai finansiniai įsipareigojimai apima visas išlaidas, dėl kurių patirties neturintis investuotojas prisiima įsipareigojimus atitinkamais kalendoriniais metais, įskaitant:

a) alimentus ir vaikų išlaikymo išmokas;

b) nuomos ir hipotekos mokėjimus;

c) paskolų grąžinimą;

d) draudimo įmokų mokėjimus;

e) atsiskaitymus už komunalines paslaugas, įskaitant mokėjimus, skirtus elektros energijos, šildymo ir vandens išlaidoms padengti;

f) paslaugų abonementinius mokesčius;

g) pajamų mokestį ir nekilnojamojo turto mokesčius.

11 straipsnis

Viso likvidžiojo turto ir metinių finansinių įsipareigojimų vertinimo data

1. 9 straipsnyje nurodytas visas likvidusis turtas ir 10 straipsnyje nurodyti metiniai finansiniai įsipareigojimai nustatomi kalendorinių metų, einančių prieš tuos metus, kuriais atliekamas modeliavimas, gruodžio 31 d.

2. Tačiau tais atvejais, kai vertinimas tą dieną gali tiksliai neatspindėti esamos būsimo investuotojo grynosios vertės padėties, vertinimas atliekamas vėliau, kad būtų tikslesnis.

3. Taikant 2 dalį, vėlesnė data gali būti bet kuri data nuo kalendorinių metų, einančių prieš tuos metus, kuriais atliekamas modeliavimas, gruodžio 31 d. iki dienos, kurią atliekamas modeliavimas; ir viso likvidžiojo turto, ir metinių finansinių įsipareigojimų vertinimas atliekamas tą pačią vėlesnę datą. Nustatydami tokią datą, būsimi patirties neturintys investuotojai atsižvelgia į tai, ar, remiantis tokia data kaip ataskaitine data, bus galima tiksliai įvertinti grynąsias metines pajamas, visą likviduįjį turtą ir metinius finansinius įsipareigojimus, nurodytus 7 straipsnyje nustatytoje formulėje.

4. 8 straipsnyje nurodytos grynosios metinės pajamos yra kalendorinių metų, einančių prieš metus, kuriais atliekamas modeliavimas, pajamos. Tačiau jeigu viso likvidžiojo turto ir metinių finansinių įsipareigojimų vertinimas atliekamas remiantis vėlesne data, kaip numatyta šio straipsnio 2 dalyje, grynosios metinės pajamos yra pajamos, gautos per 12 mėnesių iki tokios vėlesnės datos.

12 straipsnis

Gebėjimo prisiimti nuostolius modeliavimo rezultatų perdavimas

Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai prašo būsimų patirties neturinčių investuotojų pateikti jiems pagal Reglamento (ES) 2020/1503 21 straipsnio 5 dalį atlikto modeliavimo rezultatus.

13 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2022 m. liepos 13 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN